

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БРОЈ 5 ПАРА

Стан Редакције и Администрације Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Администрацији. Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слати власнику листа

Пред акцијом Румуније

БУКУРЕШТ, 13. августа

У владиним се круговима говори, да је краљу поднет на потпис указ о мобилизацији целокупне румунске војске. Влада је спремила прокламацију, која ће одмах по објави указа о мобилизацији бити обнародована. У целој је земљи велика узбуђеност!

ЈОН.

Београд, 14. авг. 1915

Наша журналистика, нарочито ова у Београду, препуна је преводима из страних листова. Што год се лепо о нама говори у страном свету, могућност се учини да наша журналистика до тога дође и то се онда преводи и штампа и чита. Последњи демарш је животно питање целога Балкана, а понаособ Србије у првом реду. Ми о томе читамо из туђих новина у српским преводима; у њима се износи, за чим демарш тежи; говори се о потреби стварања новог балканског савеза; говори се, шта која балканска држава има другог држави да утупи; једном речи, на страни се прави рачун без бирташа. Бугарска штампа неограничено пише (без икаквог морала) о својим неоснованим правима; грчка штампа води јавну кампању против досадањег штетног правца Гунарисове спољне политике; у Румунији је још жешћа борба; једно смо ми, који све те борбе можемо читати, али они на страни не могу о нашој борби читати, јер она по форми и не постоји. Све те државе могу доћи до питања: Како је то? до пре неколико месеца о јунаштву Србије вије се престајало говорити. Сваки стубац новина, чак и непријатељских, бејаше испуњен славом величане српскога генија; ованчаним по хвалама свесности своје слободе, израженим у неописаним херојским подвизима... и сада, када је дошао демарш, моменат, који је на пољу дипломатије равна херојским подвизима, наша журналистика, као крила дипломатије наше... доноси само преводе страних новина, мисли других народа, упутивања шта тре-

ба да чинимо да спасемо ситуацију... втд. О нашем оваквом мртвом сну, те стране државе, које су нас у јунаштву тако уздизале, могу сада о нама рећи: „Овај народ имаде само машаце, али разума нема!“

Погрешно се у нас мисли, да ће добро бити, ако нико, не зло, него само мало противно каже. Никда не може добро бити, да га зло не прати, нити се може видети величина једнога добра, да поред њега нема противника.

У Србији нема данас о позиције, нема Србина, који свом преданости не учествује у овоме рату. На што овда ум спутавати? Величина једнога дела, као што је овај рат, лежи у суделовању целога народа; веће суделовање већа и слава; или; у заједница подељен терет, лакши је, а бол мањи је.

Стари српски прваци, који су у тежим приликама стварали Србију и закивали квас данашњем тесту, увек су се руководила оним народним гестом:

Оди, народе, оди, снаго моја!

Рабош

Чујем да ће Месни Одбор у што краћем времену отворити две продавнице, и то једну на Врачару а другу у Палилули.

Куриозна ради треба знати колико је Месни Одбор до сада отворио продавница: Прво је отворена једна код диора — па је затворена; затим једна код општине — па затворена; потом тра; код општине, у Владетиној улици и у Тераз, ош школи — па затворена; затим једну опет у Тераз, основ, школи — па затворена, и сада ће се отворити две.

Свега 8 продавница.

Аргус

Национална економија

Пажња г.г. Министру војног и Народне привреде.

Близу је време сушењу шљива. У данашњим приликама зна-

чај сувих шљива је несразмерно већи, него у обичним годинама, а и вредност им је ове године далеко значајнија. Сува шљива или пекмез у овоме времену може нашој војсци заменити један део хране, а преостатак може се ове године продати по изванредну повољну цену. Род шљива ове године је одличан. Да господи министрима обратимо пажњу, разлог је овај:

У ово ратно доба сељачки домови око великих вароши изванредно добро стоје. Све, што са свога имања добијају, продају у варошима по одвећ високу цену. Они пак немачки домови из унутрашњости и удаљени од великих вароши, немају тога. На њих треба обратити пажњу, да и они олакшају стање, које рат собом доноси. На имањима тих сељака и јесте највећи род шљива, једино би се морало побринути, да се та врета приноса може обично искористити. До г. Министра војног је да учини олакшину, без да војна снага трпи какав уштрб. Треба дати одсуство домаћинима, да тај посао среде, а ако је потреба дати им као помоћ и заробљенике. То још није све. Наступиће потреба за вреће; не буде ли се благовремено за њих побринуло, наступиће опет учена, која ће уништити сав принос и отићи ће у бесцење, да ће сељак од тога приноса врло мало користити видети. Опет понављамо, на шљиву треба обратити нарочиту пажњу! У нормалним годинама цена је крупнијој шљиви (70 комада у 1/2 киле) била 50—60 дин., 100 ил. ове године ће прегурити далеко преко 100 дин. Мали поседник, малог шљивака може добити најмање 1000 дин. Та свота за данашње прилике врло је значајна. Осим тога власти би требало да се побрину и за казане за кување пекмеза и буриће, који се повлачише из Угарске. Опљачкани ваљевски и ужички окрузи могли би се тиме јако опоравити, а онамо и јесте мајдан шљиве. Народ треба сачувати од шпекуланата; шљива је пак такве природе, да не трпи одлагања Сирова, као „рефуза“ не може се извозити, и онда — биће ракије за грош килу. Па и то неће бити, јер у пределима, куда је аустријска војска прошла, уништена су и бурад; неће бити судова, да се шљива потопи и онда ће се то злато

у бесцење бацати. Благовремено треба спасавати народно благо. Сада би наша Трг. Комора могла да учини гест за народно добро и добро својих трговаца.

Колера у Мађарској

— 600 случаја болоња, 292 случајева смртних —

Букурешт, 13 авг.

Румунска санитарска дирекција обавештена је званично, да је у Мађарској било од 26 јула до 1 августа 600 случајева болоња од колере. Од тога броја умрло је 292 лице.

Колера узима све шире размере. То је принудило румунску владу да у споразуму санитарске дирекције донесе одлуку да се од 15 августа успостави десетодневни карантин на аустро румунској граници.

АУСТРИСКЕ ПОДВОДНЕ ЛАЂЕ

До сада потопљено пет бродова

Букурешт, 13 авг.

Са званичне аустријске стране потврђује се досадашњи губитак у пет подводних бродова. Аустрија је у почетку рата располагала са једанаест подводних бродова у Јадранском мору. Сад јој је остало свега 6 бродова.

Поклољ Јермена

Турци извршили страхан злочин

Рим 12 авг.

„Итал. Тел. Агенц.“ телеграфишу из Петрограда, да су Турци извршили у области Муш страхан покољ Јермена. Осим 500 људи који су успели да се бегством спасу, све је остало мушко становништво поклано.

Женски свет

Чудновати огласи.

Огласи по новинама нису тако безначајни, као што то мисле многи, који то не разумеју. Огласи су данас безусловно нужни за садањи живот, а ко чита огласе из давних година, тај из њих истудира, како је тада народ живио и какву је животну потребу тражио у огласима. Видећете разлику између тадањег и данашњег живота.

У Цириху живљао неки човек и жена, који су имали лепе приходе, али нису умели њима управљати, па, иначе као дорби људи, сваки час се задуживаху, нарочито код својих комшија. И њима је то досадило, па не имајући снаге, да се сами обуздају, они науме, да се самовољно, сами ставе јавности под турсорство 13 марта 1840. године у једном циришком листу изиђе овај оглас: „Племените комшије и вредне комшинице! Немојте нам ништа позајмљивати!“ Ми можемо изићи на крај, само кад би хтели! Ја и моја жена немамо деце, а имамо преко 4000 франака прихода. Моја жена пак редовно праши бурмут и пије кафе; а ја идем дневно у кафану. То није потребно. То води задуживању, с тога нам немојте позајмљивати. Ми можемо на крај изаћи. — Писмени смо. Својеручно потписујемо: ја, Тобијас Елзам, трговац дувана и Христина Елзам“.

У данашње доба сви би казали, кад би у којима новинама таки оглас изишао, да су ти људи луди и да их треба слати на посматрање. Данас се дају огласи, у којима се траже сви могући кредити и зајмови. Кад треба шепир, или нова хаљина за какав бал... е... онда... не треба да певамо стару песму, коју је наш духовити Бен-Акиба толико пута и тако лепо опевао.

Али да чујете, како је неки младожења преко огласа (та лудост је остала до данас непромењена) тражио себи сапутницу свога живота.

Шала

Он: Зар немате ничег сувишног за мене, госпођице Мицо?

Она: О, то зависи само од тога, колико ви имате сувишног за мене.

рачуноспитач при заводу г. Љубомир Ивановић, благајник г. Михајло Петроваћ и писар Милорад Прокић одликовани су златним медаљом за ревносну службу.

Одобрен кредит

На седници Средишњег Одбора одобрен је алексинчком Месном Одбору кредит од 5000 динара.

Полициски указ

Почетком месеца септембра баће публикова два повећа уписа, о постављању и размештају средњих начелника и полициских писара.

Лекарске вести

Г. Јосиф Валмен лекар енглеске мисије, отпутовао је у Јоквп. у Енглеску.

Рад учитељске школе у Призрену

Одлуком Министра Просвете и Црквених Послова учитељска школа у Призрену отпочеће 15 септембра свој рад.

Нов архивар

Г. Светозар Матић, адвокат из Београда постављен је за архивара Министарства Просвете.

Адвокатске вести

Претпасом г. Министра Правде постављен је за правобраниоца при суду у Призрену г. Тиосав Маршићанин, адвокат из Београда.

Филијали Зиратне Банке

На основу решења Министра Привреде, отворени су у Призрену, Охриду, Приштини и Битољу филијали Зиратне Банке.

Кроз неколико дана отвориће се филијал и у Штапу и Куманову.

Хришћанско милосрђе

Приликом оног страшног бомбардовања Београда прошле године, кад су Београђани у паничном страху тражили заклона и безбедности ван домања артиљерских граната, старешина Манастира Раковице г. Михаило Новаковић, прожет хришћанским милосрђем, примио је под кров тога храма преко деведесет београдских породица, које је за све време борављења у манастиру хранио и издржавао, те тиме дао најлепшег доказа, да иде стопама великог хришћанског учитеља Исуса, и да је прави свештеник и слуга божијег олтара. У име свију избегличких породица, једна Београђанка у очи Храмовне Славе, изриче добром и племенитом старешини, најтоплију захвалност на указаном гостољубљу.

Утемељач Свешт. Удружења

Г. Филип Вујић, пензионер, положио је каси Свештеничког Удружења 100 дин. и тим улогом уписао пок. Николаја Хартовића бив. царско-руског посланика на нашем двору, за утемељача истог удружења.

Г-ђа Драга, удова Косте Милутиновића, бив. чиновника из Београда, приликом четрдесетодневног помена својој кћери Александри — Санди, погину-

лој 27 маја ове године у Крагујевцу, од бомбе са аустријског авиона, уписала је ову за помагача Свештеничког Удружења и положила улог од 50 динара.

Белешке

Америкашки или обичан полован писаћи сто, ко има на продају нека јави администрацији овога листа.

Из Паротехнике

Последње вести

Наше бојиште

Са црногорског фронта

ЦЕТИЊЕ, 13 августа. — 12 августа сукобила се једна наша извиђачка са једним непријатељским одељењем у Грбљу. Између њих се развила огорчена борба која је трајала пуна два часа. Непријатељ је у овој борби имао више рањеника. Заробљено је непријатељских војника. Са наше стране рањен је један војник.

У близини Ђаковице црногорска жандармерија наишла је на Качане, које је борбом растерала.

Са Кавказа

ПЕТРОГРАД, 12 августа. — Саопштење кавкаског генералштаба од 9 августа: У приморској области артиљеријски дуел. У долини Пасни с времена на време пешадијска ватра.

Србија и Бугарска

Чолак-Антић код Радославова

СОФИЈА, 12 августа. — Г. Чолак Антић је посетио д-р Радославова и са њиме је дуго конферисао. У доброобавештеним круговима се говори да се ова посета односи на решење српске народ. скупштине.

Русија и Јапан

Решење трговинских односа

ПЕТРОГРАД, 13 августа. — У Петроград су стигли јапански делегати који ће са делегатима, које буде влада одредила решавати о што ближњим трговинским односима између обе земље.

Држање Бугарске

— Изјава д-р Радославова. —

СОФИЈА, 13 августа. — Радославов је примио Малинова и Гешова и са њима је дуго конферисао. Конференција је трајала пуна два сата и на њој је Радославов известио шефове опозиције, да је ситуација таква да нема изгледа за некакву промену у земљи, само у случају какве промене Бугарска би морала да се умеша у ратну акцију.

У Кавали

— Енглеско-грчки неспоразум. —

СОЛУН, 13 августа. — Приликом искрцавања енглеских војника у Кавалу, дошло је до сукоба са грчким властима. Енглески су се војници поново укрцали у бродове која стоје у пристаниште и чекају даље наредбе. Власти у Кавали обратиле су се у Атану за инструкције. Гувернер Солуна смењен је са свога положаја.

Саветовање у Софији

— Спец. извештај —

СОФИЈА, 13. августа. — Јуче је био код д-р Радославова шеф краљеве канцеларије д-р Добровић и са њиме је дуго конферисао. Истог дана Радославов су посетили посланици и А. Угарске и Немачке.

БОРКО.

Код краља

— Спец. извештај —

СОФИЈА, 13. августа. — Шеф главног штаба генерал Фичев, био је примљен код краља у аудијенцији. Док се по једној вести после ове посете очекују важни догађаји дотле се по другој једној верзији, аудијенција има сматрати за безначајну, јер је на њој Фичев тражио од краља да га смени са положаја шефа генералштаба.

БОРКО.

Бомбардовање Смирне

— Огромна штета у војним здањима и магацинима —

РИМ, 12 августа.

Итал. Телеграф. Агенција* саопштавају из Атине, да је приликом последњег бомбардовања Смирне од

Из дечијег света

Нема места

Седе два малишана, Паја и Аца, и разговарају о Богу. Тек ће Аца рећи: Море, Пајо, знаш ли ти да је Бог свуда и на сваком месту, чак и у подруму код вас.

— Боже сачувај, тамо је мама однела кромпир и лукац.

Ратна пошта

Умољавам другове и познанике мога брата Живојина Марковића—Милошевића, војника артиљерског пука допунског дунавске дивизије I позива, да ми јаве ако што о њему знају.

Милош М. Живковић, трг.

Пожаревац.

стране англо-француске флоте, прачвиена вароша огромна штета. Уништено је много војних здања и један велики број магацина са муницијом. Тако исто потпуно је разорена фабрика муниције, коју су Немци почели да зидају пре месец дана.

У вароши је настала страшна паника, свет је као без главе напуштио своје огњиште и бежао дубље у континент.

Очекује се скоро предаја Смирне.

За добровољце

За наше храбре добровољце који са пушком у руци стоје на мртој стражи у одбрани Српства и за Инвалиде Савеза Добровољца прикупили су г.г. Гојко Никетић, члан кв. варошког и Милан Илчић, члан Савеза Добровољаца.

По 100 дина: г.г. Марко Вулећић и Гавриловић, трг. и Милан Вапа, индустр.

По 50 дина: г.г. Маричић и Јанковић, трг.

По 30 дина: г.г. Мх. Р. Живковић, трг.; Јован С. Антонијевић, јувелир; Геца Кон, књијар; и Стеван Николић, кафеџија код Македоније.

По 20 дина: г.г. Браћа П. Радојловић, трг.; Месаровић и Павловић, трг. и Чед. С. Давидовић.

По 10 дина: г.г. Гојко Никетић, члан кв. варошког; Јосиф Алмулин, трг.; Радосављевић, Томић и Друг, трг.; Гавра Павловић, рентијер; Лазаревић и Стефановић, трг.; Мих. Вукчевић, секретар Држав. Савета; М. Д. Клидис, фабр. обућа; Ђукановић и Комп. трг.; Милић, Милетић и Стевановић трговци, Паја Мијаиловић трг.; Стојалковић и Милосављевић трг. Томић и Стојадновић трг., Сам. Хоровић, штампар, Жика С. Поповић трг., Милан Јечменица и Комп. трг., М. Полићевић и Комп. трг.

По 5 дина: г.г. Васа Поповић рентијер, Соломон Ј. Коен трг., Лазаревић и Јовановић кројачи, Рајић и Вуковић трг., Риста Стаменковић трг., Ђурић и Јовановић трг., Марић и Ризнић трг., Ј. сиф Сузин, трг., Обрадовић и Станковић трг., Драг. Настић и Комп., А. Нахман и Комп., Регина Амар; Биња Наум и Браг и Аврам Бенаројо.

По 4 дина: Милан Антонијевић јувелир, Илија Милчић трг., Тодор Мраовић трг., Васиљевић и Ристић трг., Сава Поповић трговац.

По 3 дина: Књијара „Напредак“, г.г. Божа Рајковић кројач, Кукулидис и Секларидес трг., Ј. Кадмоновић трговац, Мика Милованић и Стојковић трг.

По 2 дина: Мита Васиљевић трг., Коста Јеремић трговац, Светислав Стојановић трг. помоћник, М. Гутеша М. Ив. Живковић трг., Хуго Фајгл трг., Карл Лебл трг., М. Петронијевић кројач, Радовановић и Миликовић трг., Лазар Панчић трг., Јечменица и Албала, Драгутић Бонцулић трг., Драгољуб Максимовић трг., Милан Невићанин, трг., Ђурђе Милетић и Младен Љубинковић трг. и Живота Павловић писар кв. варошког.

У СТВАРИМА:

Г. Милан Вапа индустријалац 20 ком. нотеза вредност 20 дина. и једну књигу вредност дина. 9.

Предато Управи Савеза: г-ђа Маца удова Димитрија Јовановић каф. на дан годишњег помена дина. 50. Г. Петар С. Чутурило индустријалац дина. 20.

Раније скупљено	1035.40 дина.
Приход од славе	806.10
Горњи приход	702.—
Накнадни приход	70.—
Свега	2693.50 дина.

КОНКУРС

На основу наређења VII пук. окр. команде Бр. 61997 Суд општине града Београда објављује конкурс канцеларије Скопске пешадијске подофицирске школе од 8 августа 1915 год. О.Бр. 366:

„По решењу Господина Министра Војног Ф.Б.Ор. 29133 од 6 августа тек. год. примиће се 15 августа 1915 год. у скопску пешад. подофицирску школу (300) три стотине питомаца.

Кандидат треба да испуни ове услове:

- 1) Да је српски поданик што ће доказати општин. уверењем;
 - 2) Да није млађи од 17 ни старији од 20 година, што доказује крштеницом;
 - 3) Да је свршио 4 разреда основне школе;
 - 4) Да има родитељско или старатељско одобрење, влашћу потврђено да може ступити у школу, и
 - 5) Ако кандидат не долази непосредно из школе, онда да општинским уверењем докаже, да је доброг угледа и да није био осуђиван.
- Сваки кандидат треба својеручно да напише молбу и да се њом објасне да пристаје на

услове прописане „Уредбом о подофицирској школи“.

Уз молбу сваки кандидат, према горњим условима, да приложи:

- 1) Уверење о поданству и владању;
 - 2) Крштеницу;
 - 3) Школску сведсцбу; и
 - 4) Влашћу потврђено одобрење родитеља или старатеља, са изјавом да у фамилији по оцу и мајци нема шкрофулозе, јектике и душевних болести.
- Свака молба да буде снабдевена таксеом марком од 0.50 д.

Пријаве слати на адресу одмах Команданту Скопске пешадијске подофицирске школе — Скопље, а сви пријављени кандидати да предстану овој школи у Скопљу 15 августа у 7 часова пре подне ради лекарског прегледа, они који свима условима одговоре ступиће у школу 15 августа 1915 год.

Они питомци, који сврше школу са одличним и врло добрим успехом, имају права на полагање испита за чин официра.

Пријамни испит не полаже се. По свршетку школе питомци се распоређују по пешад. пуковима као поднаредници, где даље служе за унапређење.

ОБУЋАРСКА РАДЊА
ЈАНИЋИЈА СТЕРИЈАДИСА
— ПАЛАНКА —
ПОТРЕБУЈЕ РАДНИКЕ
Плаћа по својој тарифи, и то:
мушке 6 динара, женске 5 динара.
Посао стални. 255, 9—15

БЕОГРАД
АЛЕКСАНДРА Д. ЖИВКОВИЋА
ЦВЕТНИ ТРГ
 Београд је већу количину колонијално-бакалске робе као: Одлични (маслиновог) Зејтина за јело, Пирница I и II вр., Кафе, Чоколади, (Suschard), бисквита, коњак грчког у флашама (од 1/2 л. 1 л.), масти за обуће и соде (кристал).
 Даље препоручујем: Већу количину „Биритовог“ сапуна и шареног за прање рубља, и разне боје за кречење.
 Као и осталу колонијално бакалску робу.
ПРОДАЈА АНГРО И ДЕТАЉ

Антоније Ђорђевић
 ШПЕДИТЕР
 БЕОГРАД САВА
 Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и провоз за унутрашњост Србије.
 259 6—10

ЧИТАЈ

КАФАНА
„АРАПИН“
 Чича Панте Костића
 МАКЕДОНСКА УЛИЦА

Точи сваки дан изврсно пиво из Парне Пиваре И. Бјлони и даје га:

чаша 0.30
 кригла 0.50

Поред доброг пива, располаже и са мезелуком финим а јефтиним.

Ломничка Минерална Кисела Вода

Јављам свима потрошачима Ломничке Минералне Воде, да ја и даље радим, чега ради нека се као и досад на мене обрате.

Уједно јављам да сам се снабдела флашама и саобраћајним средствима и да ће сваки бити задовољен.

Свака флаша снабдевана је запущачем „Петровића Логница“.

МИЛЕНА ПОК. П. ПЕТРОВИЋА
 Сопств. Ломничке Минер. Воде
 КРУШЕВАЦ

258, 9—10

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

За купац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту имам воде у флашама од 1/2, 3/4, и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу

гостиничару хотел „Касина“ Крушевац.

193—24—

Прекопавање на Новом Гробљу

Суд општине града Београда извештава интересоване да ће прекопавање 27 парцеле на Новом Гробљу ради зидања нових гробница отпочети 1 септембра ове године. Ко жели да из ове парцеле посмртне остатке премесе у другу коју парцелу ради саране има се јавити Гробљанском одељењу Општине београдске.

Од Суда општине града Београда 12. августа 1915. год. у Београду НГБр, 1818.

269

1—3

Француско-Српска Банка

— НИШ —

извештава трговачки свет да продаје чекове на Париз у сваком износу по курсу 120 динара сребра за 100 франака.

Она продаје чекове и на друга места као: Лондон, Петроград, Њујорк, Милано, Женева, Атина, Солун и т. д. по одговарајућем паритету.

257

10